

שואל פרק שלשה ועשרים שבת

קנ.

עין משפט גזר מצוה

כב א מיי פכיג מהל' שנת
הלכה יז טמג לזיון סה
טור שריע אריח סימן זו
ספיק ז:
כג ב ג מיי פכיד' שס
הלכה ג טמג שס טור
שריע אריח סימן זו ספיק א
סר' שו טמג ח:
כד ד מיי פיו שס הל'א
טמג שס:
כה ה מיי פכיד' שס
הל'ד' וטמג שס טור
שריע אריח סימן זו ספיק
ספיק ז:
כו ו ז מיי פכיד' שס
הל'ה טמג שנת הל'ה
טמג לזיון סה טוטיע אריח
סימן זו ספיק ז:
כז ח ט מיי פכיד' שס
הל'ה טמג שנת הל'ה
טמג לזיון סה טוטיע אריח
סימן זו ספיק ז:
כח ט מיי פכיד' שס
הל'ה טמג שנת הל'ה
טמג לזיון סה טוטיע אריח
סימן זו ספיק ז:
כט י מיי פכיד' שס
הל'ה טמג שנת הל'ה
טמג לזיון סה טוטיע אריח
סימן זו ספיק ז:

מזה ל' הוא ומה ל' חבירו. ואם תאמר וימא' דחבירו היינו דלמא
ליה שבור לי פועלים למחר וי"ל דא"כ מאי אריח חבירו אפי'
הוא נמי לא מני למימר אשכור פועלים למחר דעד כאן לא קאמר
רז יהודה אמר שמואל מותר לאדם לומר לחבירו לכרך פלוני אני
הולך למחר אלא משום דשאס יש
צורגנין הולך הא לזו הכי לא:
ורב' יהושע בן קרחה היא. יש
מפרש דר"ע קרוי קרחה
שהיה קרמ' כדמסי' צפרק צפרק
דבכרות (דף נח. טז.) אמר בן עזאי
כל חכמי ישראל דומין לפני כקליפת
השום חוץ מן הקרמ' והוא ואומר זה
היה ר"ע והיה לו בן ששמו יהושע
כדלמך צפרק קמא' דשזעוטי' א"ל ר'
יהושע בנו של ר"ע ואין נראה
לר"מ דמה שקראו בן עזאי לר"ע
קרא צדקיותא' דשלמא' און לזו
לקרותו קו' א"ל רבי צרכי
שנא' עלה קרמ' עלה קרמ' (מלמס' ג ז)
ואמרינן נמי לקמן (דף קנב.) אמר ליה
ההוא לדוקי לר' יהושע בן קרחה
מהכא לקרמינא' כמה היו הכי שהיה
מגנה אותו על שהיה קרמ' ועוד אמרי'
צמגילה פרק צמרא' (דף כח.) שאל
רבי אהר' רבי יהושע בן קרחה כמה
הארכת ימים כו' א"ל רבי צרכי
א"ל יהי רצון שסגיע לחצי ימי ואי
ר' יהושע בן קרחה בנו של ר"ע והא'
קיימא' לוי' דלא נשא ר"ע בת כלבא'
שצוב עד שקיבל עליו לעסוק צמורה
ואו' היה בן מ' דמניא' בסוף ספריא'
מ' שנה שימש ת"ח מ' שנה פירנס'
את ישראל וכל ימיו ק"כ שנה ואמרי'
צקידושין פרק צמרא' (דף עג.) עד
שלא מת ר"ע נולד רבי ואפילו נולד
ר' יהושע צשנה ראשונה ששאה' לא
נשאר כי אס' פ' שנים מר"ע ורבי
יהושע צשעה שצירך את רבי היה
בן ק"מ שנים לכל הפחות צשפחות
מע' שנה לא היה מן סכר' ו' אזו היה
רבי לכל הפחות בן מ' וא"כ לא היה
מצרכו רק מ' שנים ועוד נראה' שלא
נשאה' עד ששסק' צי רצ' מתי סרי
ותמי סרי שנין נמצא' כשהיה רבי
יהושע בן קרחה בן ק"מ היה רבי'
יומר ממאי' ימיו לכך נראה' לר"מ
דלא ר"ע היה אלא איניש' אחרינא'
היה ששמו קרחה וקרחה הוא ס' אדם
כמו קרמ' ונולד הרבה קודם ר' יהושע
צנו של ר"ע (מ"ר: אומר אדם
לחבירו הנראה שתעמוד עמי דערי.
י"א דדווקא' לחבירו אכל לנכרי אסור
לפי שהוא (א) [עושה] לדעת אומה'
לחבירו ואינו נראה' דהא' שרינן ליה
הכא משו' דצנור אסור והההה' מותר
[א"כ] ל"ש נכרי ל"ש ישראל. מ"ר:
ודיבור' מי אסור. פ"י מן התורה
דהא' מדשרינן דיבור של מנוה' מכלל
דמדלורייתא' שרי: ואמר ר"א
פוסקין צדקה לעניים בשבת. וא"מ מה
רמיך' לאמרי' (א) הא' ה"ל לאמרי' מילמיהו
דצית הלל [צפייז] (ב) (ב) (ב) דמני
אין פוסקים צדקה אפי' להשיא יתום
ותומה' ואין משדכין על התניקות
ליארס' וזו דברי צית שמאי' וצית הלל
ממירין וז"ל דניחא' ליה לאמרי' מילמא'
דריבי אלעזר דמהתא' סל' הוה שמעינן
פסיקת' צדקה לעניים דהא' לא שרי
צית הלל אלא להשיא יתום ויתומה':
ואין

מעות ודינרי זהב והצא: ורבו יסירה הוספת לי. לאמר
שהיה ו' שנים בהמה וחזר למלכותו היה משתבח כן. ומהו המוספת
שקשר תנין גדול נחש גדול בראשו של ארי כמין אפסר: מתני' לא
ישכור אדם פועלים. דכתיב (ישעיה נח)
לחבירו כו'. צממלא' פריך פשיטא'
כיון דהוא אסור חבירו נמי אסור
דהא' ישראל הוא והשולחו עובד משום
לפני עור לא תתן מכשול: אין מחשיבין
על הסהום. לקרב עלמו צשבת עד
סוף התמוס' ולהחשיך כס' שהיה קרוב
למקום הפועלים או לפירס' להציא
פירות דכל דבר שאסור לעשותו
צשבת אסור להחשיך עליו: אכל
מחשיך הוא. להיות קרוב לאלת' לשמור
פירותיו וזה דבר המותר צשבת
לשמור פירותיו אס' היו צמול' תחומנו:
ומציא' פירותיו צידו. והואל' ועיקר
מחשבתו לא היה לך: כלל אמר
אצא שאול. נותן היה כלל צדבר זה
להוסיף דברים אחרים כיוצא בו.
ולקמיה' מפרש לאמרי' מאי: כל
שאיני זכאי באמירתו. שאני רשאי
לאומר לחבירו או לנכרי צשבת לעשות
למנאי' שנת רשאי אני להחשיך עליו:
גמ' מאי שנת כו'. פשיטא' דכיון
דלמרי לא ישכור ה"ה לא יאמר לחבירו
דהא' ישראל הוא כמותו ולא מני'
לאוגריניהו: אמירה לנכרי צשבת. וכבר
סתמה רבי למתני' נכרי צשבת לכבות
אין אומרים לו ככה: הא קמ"ל
משנה ימירה צדיה' הוא דלא לימא'
ליה אכל סתמה נראה ליה למימר:
הנראה. עכשיו נראה אס' תעמוד
עמי לערב את אלה לכשתמך
ושינין יודעינן שעל מנת לשוכרו
לפעולתו הוא מזהירו וכיון דלא מפרש
צדיה' שרי דמפרש טעמא' לקמן
דכור אסור הההה' מותר: מוסר
להרהר. צדרי תורה: והיה מחניך
קדוש. ולא כתיב ציה דבר אלא
מקום חנייתך מהא' צקדשה וטעמא'
משום שרמל' מהההה' ממיד צדרי
תורה: ערום דבר. אלא לא אסיר
ליה אלא צשעת דכור: שהיא צדרי
יהודה. כלומר לעולם והיה מחניך
קדוש משום הההה' תורה ואפי' אין
דכור ולא יראה' בך ערום דבר
צמילתא' אחריתי מיייר' דאסור צשעת
הדבור ולא צשעת' ערום כגון
להסתכל צעורה: ערום ערום. כ"ש
ישראל דמפרש ואילו: אימא' שפיר
דמי. דכמהה' צעלמא' הוא: וערום
אציהס'. אלא ערום היא צצן נח:
ודבור מי אסור והא' אמר רב הסדא'
כו'. וכל הני דכור הוא: פקוח
נפש. צדרי שיש צו סכנה. פקוח
דיקומצמונוי'ט: פקוח דביס'. כגון
לשנות' טרטיטאות וקרקפאות
וצסילקאות. מני פלטינ' הן שס'
נאספו לצית' הוועד: ללמדו אומנות.
דהא' נמי מנוה' היא דכל שאינו מלמדו
אומנות מלמדו לסטות. ומנוה' ילפינן
מקרא' צקדושין צהאס' ניקינת' (ד' ז):
של מלך. של ענה' שאינו שלו ואין רמיך'
צכך כגון הרואה' לצנות צית כך וכך
רמיך' להוילא' צו. ול"ג כמו מלך דמה
לך ולחצונות הללו הרי אין לך מה
לא לך ולא לחמר כגון ההיא דפרישת'
ושל

(א) גע' מוס' לקמן ע"כ ד"ה
ואין. (ב) וצריכין ס': גע' מוס'
ח: פ"ק צ' צ"מ א. (ג) ע"ז
ז. (ד) ומוס' פ"ח. (ה) ג' ע"ז
ק"ז. (ו) צבירות ד. (ז) ס'
כד: לעיל מ: מ' קידושין ג' ע"ז
מד: וצ"מ ק"ז. (ח) צבירות
ס': ע"ז. (ט) מכות ה'.
(י) ג' ע"ז וצ"מ. (יא) ג' ע"ז
דלמא. (יב) ג' ע"ז ק"ז. (יג) ע"ז
מלך פ"י אריח' כדמרי' וצ"ה
הלך כלומר מותר אדם להשכר
ארכיזי קמולס'. עיקר עיק'
חשני. (ט) כ"ז מה לך.
(ז) ומוס' פ"ח. (ט) כ"ז
מה לך. (ט) ויקרא ע"ז.
(ט) ג' ע"ז. (ז) ג' ע"ז ק"ז.
עין ו' א. (ז) וצ"מ סג.
(ט) ע"ז ס' וצ"מ ד"ר פ"ז.
(ט) וצ"מ מוס' צבירות מ.
ד"ה חוץ מוס' צ"ב ק"ז. ד"ה
ומנו' מוס' פסחים ק"ז. ד"ה
וזה.

תורה אור השלם

- בה ומנא' מגדעי' יתוב
עלי וליק' מלכותי דרבי
וחי יתוב עלי ולי' חבירו
ורבני' יבעו' ועל מלכותי
תקנת' רבו יתירה וחספת'
לי.
היא דל' ל'
2 ועתה אנכי נתיב את כל
הארצות האלה ביד
בבדנאצור מלך בבל
עבד וגם את צה' חבירי
נתיב לו לעבדו.
3 אם תשיב משבת רגלך
עשות וצריך ביום קדש
וקראת' לשבת ענג לקדוש
?? מקבד' וכדברו מעשית
וקראת' מקבוצא' חפצך ודבר
דברי.
4 כי ?? אלהיך תמהלך
בבשר מנהך להצילך ולחייב
אביך וצריך וזהו מנהיך
קדוש ולא יראה' בך ערום
דבר ושב מארצתי:
5 ותעבד על פלגשינך
אשר בשר חמורים בשום
ורמת סוסי' ורקות:
יחזקאל כג
6 וקח שם וקח את
השמהלך ושימו' על שכם
שבתים ואלכו' ארצות
והכסו את ערות אביהם
ופיניה' ארצות וערות
אביהם לא ראו:
7 וראשית ש' כג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה חומר וכו' לפי
שהוא רוצה לדעת אומה'
מלאכה ואולי: (ב) ד"ה
ואמר רבי אלעזר וכו' וא"מ
מה לר' לאמרי' מילמא'
דריבי אלעזר ה"ל לאמרי':

גליון הש"ס

גמ' חב' נכרי. ע"י מוס' דף
לנו ע"מ מוס' ד"ה הלוקח
וע"י מנא' סימן פק ס' ז:

לענין רש"י

דיקומצמונוי'ט.
[דישקובימינוי'ט].
פעולת פניו.

מוסף רש"י

אמירה לבכרי שבות.
מדינת' (ב' ח' ז). הההה'
מותר. להכיר צללו כן וכן
עיתות' או רמיך' להוילא'
עלה (ז) ג' ע"ז ק"ז. הצפי
שמים מותרים. טון
פוסקים צדקה ומשכין על
התניקות אדם (ט).

מוסף תוספות

א. מ' שנה עסק
בברקמטיא. מוס' צ"ב ק"ז.
ב. כן שם סתם
שנות חיי אדם. דכתבי'
(תהלים צ') ימי שנותינו
שבעים. מוס' צבירות נח.
ג. ח' חוץ. ג. ודברא. מוס'
צ"ב ק"ז. ד"ה ומנו. ד. בן
פ"ד שהוה. מוס' צ"ב ק"ז.
ד"ה ומנו.

רבינו הגנאל

לא ישכור פועלים בשבת
ולא יאמר לחבירו שבור לי
ועל פועלים וכו'. ואקשינן עלה
מ"ש הוא מ"ש חבירו. ובה
דבר פסא' לאקומיה' לתחומין
בחבירו גוי. רב אשי אמר
אפילו וימא' בחבירו ישראל
הא קמ"ל דלשכור פועלים
הוא דלא יאמר לו, אבל
אומר לו הנראה שתעמוד
עמי לערב. כלומר אסור
שיאמר לו לערב לך לשכור
לי פועלים או כיוצא בו,
אבל אם אמר לו הנראה
שתעמוד עמי לערב ובעתה
שיאמר לו לערב לך לשכור
לי פועלים או עשה לי
מלאכה כן וכן מותר. כו'
יהושע בן קרחה. ואמר ר'
יוחנן הילכתא' כרי' יהושע בן
קרחה. ודייק' ד' יוחנן ואמר
צמטיה' דר' יהושע בן קרחה
דיבור בפירוט אסור אבל
היהודי מותר. דכתבי'
ממצוא' חפצך ודבר דבר.
ואקשינן עליה' והא' הוא
דאמר בכל מקום מותר
להרהר חוץ מפרחין וצית'
הכסא כו', ואמאי' לא
אמרינן הכא נמי היהודי
מותר. ומפרקינן האי קרא'
מיבעי ליה לאסור אפילו
ערוותו של גוי דאשחנתו
קרא דאמר וערות אביהם
לא ראו. ואקשינן תוב
ודיבור מי אסור, והביאו ד'
שמעון [באנא'ת שאפילו
דבור אמרינן מותר בשבת
ואילו חן, חשבונות,
ופוסקין צדקה לעניים,
ומפקינן פיקוח רבים,
והולכין לבתי כנסיות ולבתי
מדרשות לפקח על עסק'
רבים, והולכין לבתי
תיאטרות ולבתי קרקסאות
לפקח על עסקי רבים, ותנא'
משרינן על התניקות
ליארס', ועל התניוק ללמדו
ספר וללמדו אומנות.
ומפרקינן אלא אמר קרא'
ממצוא' חפצך ודבר דבר,
חפצך אסורין דיבורו חפצי
שמים מותרין, ואילו כולן
חפצי שמים הן. חשבונות
של מלך. פירוש מילך,
אורחים [כדכתבינן], ויבא
הלך לאיש העשיר. כלומר,
כמו שחשב אדם חשבו' כגון חילול המלך כך וכן אלק' וכיוצא בו
אמרים לו ומה בכך, כלומר מה הנאה יש לך ומה צורך לך בזה, כגון אילו מותר בשבת. וזהו שאומרים מחשבין חשבונות שאין צריכין ואין מחשבין חשבונות שצריכין. כיצד אומר אדם לחבירו כך וכן פועלין כך וכן רבינן הוצאתי

מותר לאדם לחשב אורחים הקרואים [באי': למנות אורחותיו] להכס אצלו בסעודה, וכדתנן מונה אדם את אורחיו ואת פרוותיו. פ"י חשבונות של מלך בכך, כמו שחשב אדם חשבו' כגון חילול המלך כך וכן אלק' וכיוצא בו אמרים לו ומה בכך, כלומר מה הנאה יש לך ומה צורך לך בזה, כגון אילו מותר בשבת. וזהו שאומרים מחשבין חשבונות שאין צריכין ואין מחשבין חשבונות שצריכין. כיצד אומר אדם לחבירו כך וכן פועלין כך וכן רבינן הוצאתי